

S'inicia el desplegament del Servei d'Oceanografia Operacional de Catalunya

written by Redacció Unilateral | 12 de maig de 2021

Amb l'adquisició del primer radar d'alta freqüència, la Generalitat de Catalunya, mitjançant l'Institut Català de Recerca per a la Governança del Mar (ICATMAR), organisme de cooperació entre la Direcció General de Pesca i Afers Marítims del Departament d'Agricultura i l'Institut de Ciències del Mar de Barcelona del CSIC, inicia el desplegament del Servei d'Oceanografia Operacional de Catalunya.

El nou servei s'afegeix al Servei d'Assessorament en Pesca, a hores d'ara plenament consolidat, amb la qual cosa la Generalitat, mitjançant el Departament d'Agricultura i en el marc de l'Estratègia marítima de Catalunya 2030, assumeix les funcions en matèria de recerca oceanogràfica traspassades l'any 1982 per l'aleshores Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

Per ampliar les activitats actuals, la Direcció General de Pesca i Afers Marítims ha engegat el procés d'adquisició i instal·lació d'una xarxa de radars d'alta freqüència que han d'abastar el litoral català. El finançament dels radars es farà amb fons propis i del Fons Europeu Marítim i de la Pesca (FEMP), aquests darrers destinats a l'aplicació de la política marítima integrada europea.

Les mesures del radar proporcionen camps de velocitats de superfície dels corrents marins horaris amb resolucions de 2 a 3 km, amb un abast d'uns 60 km mar endins. Aquesta informació tindrà moltes aplicacions; en destaquen, entre d'altres:

- Assessorament en l'àmbit pesquer associat a l'afectació dels corrents en l'ecologia d'espècies explotades

(sardina, seitó, gamba, etc.) i l'aqüicultura.

- Informació sobre els corrents marins rellevant per a activitats de turisme i lleure marítim, activitats nàutiques diverses, submarinisme, curses en aigües obertes, etc.
- Seguretat en el medi marí tant en el vessant d'ajuda a la navegació com durant emergències marítimes de seguretat (naufregis) i esdeveniments de contaminació en una àrea sensible pel seu valor ecològic però també comercial en termes de pesqueres.
- Impacte en la millora dels sistemes de predicció marina en l'àmbit de conca.

Cal remarcar que aquest sistema de recollida de dades a través de radars d'alta freqüència és escalable i permet cobrir tota la costa. El desplegament en direcció nord (golf de Lleó), en el marc de col·laboracions transfrontereres, facilitaria una millor gestió integrada de l'espai marítim a escala regional.

Aquesta acció representa una aportació de Catalunya a la Dècada de les Nacions Unides de les Ciències Oceàniques per al Desenvolupament Sostenible 2021-2030, coordinada per la Comissió Oceanogràfica Intergovernamental de la UNESCO, i s'inscriu de ple en els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), concretament en l'ODS 14 (Conservar i utilitzar de manera sostenible els oceans, els mars i els recursos marins per al desenvolupament sostenible).

Les dades obtingudes contribuiran també a la Xarxa Europea d'Observació i Dades Marines (EMODNET), la xarxa oficial d'institucions de recerca de la Unió Europea per a l'observació a llarg termini de la mar.

L'ICATMAR, clau per a la recollida i anàlisi d'informació del medi marí

L'Institut Català de Recerca per a la Governança del Mar (ICATMAR), organisme de cooperació entre la Direcció General

de Pesca i Afers Marítims del DARP i l'Institut de Ciències del Mar de Barcelona del CSIC, creat per Llei l'any 2017, té com una de les seves finalitats bàsiques proporcionar assessorament científic d'excel·lència a l'Administració de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de la recerca oceanogràfica.

El pes creixent de les activitats marítimes al litoral català i, en general, el dels sectors de l'economia blava requereix una estructura de recollida i anàlisi d'informació del medi marí en temps real que en permeti el desenvolupament eficient i segur. En aquest sentit, l'Estratègia marítima de Catalunya 2030, en el seu primer Pla estratègic pluriennal, va establir línies estratègiques per al desenvolupament i la consolidació del nou Institut i per al disseny i la posada en funcionament d'una xarxa de monitorització de variables ambientals en l'àmbit marítim.

Des del moment de la seva creació, l'ICATMAR compta amb científics de reconegut prestigi en camps de la recerca que van de la biologia marina a l'oceanografia i que ja han posat en funcionament un servei complet d'assessorament a la pesca professional i recreativa. El Servei d'Oceanografia Operacional constitueix un segon gran pilar de la seva estructura.